

ВАРНАНСКИИ ОБЩИНСКИИ ВЪСТНИКЪ

Исторически паметници въ Варна.

I.

Букваленъ преводъ на турский надписъ, гравирани въ върху паметника срѣщу „Градский Свѣтъ“ въ Варна.

(1) Негово императорско величество султанъ Махмудъ II заключава въ себе си всичкитѣ добри качества. (2) Неговата Августѣйша особа е свѣтлина на цѣла вселенна. (3) Той владѣтель распръсва отрядитѣ на неприятелската сила, и той е единичката подпорка и насърдчение на побѣдителитѣ. (4) Чрезъ своитѣ крушуми той изгаря мозъка на неприятелитѣ, и тѣй раскъсва съюзната свѣрка на мятежниците. (5) Благодарение на неговитѣ благоразумни мѣрки, всичкитѣ мѣчнотии сѣ премахнахти. (6) Нека очитѣ на неприятеля бѣдѣтъ прицѣлна точка на неговата героическа златовръха стрѣла. (7) Нека сабията на падишаха, винаги блѣстяща, съкрушава неприятеля, както пламъка неизбѣжно унищожавя въ полето купня отъ пожънато жито. (8) Душитѣ на покойнитѣ падишахи си говорятъ помежду си, че само султанъ Махмудъ е достойний наследникъ на Османовата династия. (9) Подъ царствуванието на тоя владѣтель се тури всичко въ редъ и въ добро състояние. (10) Религията на Мохамедъ Мустафа, която прави ничтожни всичкитѣ други, нѣма да отпадне до възкресението: (11) защото тя е най-твърдата и е най-добрѣ основаната отъ всичкитѣ вѣроисповѣдания. (12) А относително нашия августѣйшии владѣтель, той е сега предстателя и помощника на тая истинска религия. (14) Тоя султанъ е даръ дошълъ отъ Божеството за благощастнето на вѣрнитѣ. (15) Подъ покровителството на тоя небесенъ ангелъ всичкитѣ мюсюмани се радватъ на съвършено доволство (16). Града Варна, единъ отъ търговскитѣ портове на Черно-море, (17) бѣше разваленъ отъ ударитѣ на съвременната политика. (18) Великий господаръ незабавно заповѣда да се въздигне тоя градъ, разоренъ отъ опустошенята на войната, (19) великий господаръ, предъ когото идѣтъ да се покланятъ (20) всичкитѣ владѣтели на земний глобусъ (21) Дойдѣте да видите, що е направилъ тоя султанъ. (22) на когото великолѣпнието и величнето се сравняватъ съ онѣзи на Дария и Александра Великий; (23) безъ никакво съмнѣние ни колебание, тоя ангелъ е даръ отъ Божеството. (24) Нека неговото царствование бѣде всекога доброденствено; (25) нека неговитѣ сѣщпоцѣни дни се продължаватъ тѣй дълго време, както неподвижнитѣ звѣзди. (26) Многоуважаемий Ага Мехмедъ Саджкъ, великий конюшникъ на двореца, вѣрний служител на негово величество, (28) е билъ избранъ и наговаренъ съ направата на постройкитѣ, (29) благодарение на неговитѣ усилия и неговото добро усърдие, (30) всичкитѣ архитектурни работи

бидохъ съвършено сполучливи. (31) Първо, падишаха, имамина на мюсюманитѣ, любителя на благочестиви дѣла, (32) построи една прекрасна джамия, символъ на рай, (33) гдѣто вѣрнитѣ струватъ петъ пѣти на день своитѣ молитви (34), въ очакванне че отъ главнитѣ точки извѣстнето за сто други побѣди ще дойде да ослади тѣхний слухъ. (35) Нека името на султана се повтаря по всичкий свѣтъ! (36) Съобразно съ добритѣ желанія, послѣдвали по императорска заповѣдъ, дълбоки ровове се ископахъ около града, (37) които сѣ толкозъ дълбоки, што не имъ се вижда дѣното, (38) и неприятеля не може да ги прескочи ни да премине презъ тѣхъ, (39) освѣтъ ако нека да се самоубие, като се хвърли въ тѣхъ, за да отиде въ пѣкъла. (40) Человѣкъ би казалъ, че това е гробница, ископана за неприятеля на религията. (41) Въ много мѣста султана е заповѣдалъ да се въздигнатъ градове, (42) порачалъ е да се оградя Варна съ хубави крѣпости, (43) които распространяватъ на всекъдѣ свѣтлината на побѣдителитѣ, (44) крѣпости на които грѣмадитѣ топове поразяватъ неприятеля, (45) на когото главата е отсечана съ остритѣ саби на завоевателитѣ. (46) Съ цѣлъ да настаня своитѣ всемога побѣдоносни войски, (47) султана е построилъ двѣ голѣми казарми, гдѣзда на побѣдата, (48) и на които вида на постройката удивлява прочутий Шедада. (49) Топоветѣ, наредени въ тѣзи сгради, сѣ пълни денемъ и ноцемъ. (50) Нека Всевышний направи отъ тѣзъ казарми жилище, предназначено за завоевателитѣ въ вѣки! (51) Освѣтъ това, падишаха построи на много мѣста безпримѣрни укрѣпления, (52) които допълнихъ срѣдствата за защита. (53) Нека Всевышний направи отъ тѣхъ мѣста за всегдашна побѣда, (54) и нека пѣкъла бѣде опредѣленъ за неприятелитѣ на султана, (55) а неговитѣ приятели и доброжелатели да бѣдѣтъ благословени! (56) Идѣтъ послѣ портитѣ наречени Пипи Капия и Русчукъ Капия, (57) за да украсятъ дѣлата на падишаха. (58) Тѣзи порти, направени на пѣтищата, гдѣто минаватъ керванитѣ, (59) сѣ достойни да служатъ (60) за влазници и за източникъ (61) на държавнитѣ доходи. (62) Освѣтъ вишеозначенитѣ постройкитѣ, направихъ се шесть голѣми влагалища (хамбари), (63) предназначени за пазение различни военни мунции, (64) отъ които зданія всеко се представлява предъ очитѣ на неприятеля като грѣмадна гора (65). Нека Богъ ги запази отъ опустошения и отъ противноститѣ на времето! (66) Айни, султановъ служителъ и поетъ, надаренъ съ живъ духъ и съ обширно въображение, (67) си е позволилъ да състави надписи за всеко отъ тѣзи богоугодни дѣла на негово величество, (68) и да ги сложи при подножието на владѣтеля (69), който го обсиа съ своитѣ благодѣяния. (70). Тарихъ: *Негово величество султанъ Махмудъ-Адли даде животъ на града Варна. — Въздигнатъ презъ 1250 год. отъ Егира.*

Превелъ на французски отъ оригинала, състоящъ отъ 70 стиха, Халидъ бей, бивший учитель у Рускитѣ въ Варна, а направенъ отъ французский на българский преводъ провѣри г-нъ Т. Н. Шляховъ, учитель въ мѣстната Държавна гимназия „Фердинандъ I-ий.“

П Р И К А З Ъ

№ 59.

По Варненското Окръжие.

Въ допълнение на приказътъ ми отъ 16-й Май т. г. подъ No. 50 и възъ основание на чл. 9 отъ закона за Окръжнитѣ Управители и Окол. Началници обявявамъ за всеобщо знание и точно изпълнение отъ страна на населението и търгующитѣ съ храня лица въ повѣренний ми окръгъ:

I. *Всичкитѣ зрени произведения* трѣба при продаването и купуването имъ да се мѣрятъ само съ *испратенитѣ* до общинскитѣ управления нови двойни-декалитри или 20-литрови *крини*;

II. Мѣрението съ доsegашнитѣ *крини* строго се запреща на основание чл. чл. 13 и 46 отъ закона за мѣрцитѣ и теглитѣ;

III. Както до сега се практикуваше, вземането „долужакъ“ на всѣко кило храни при продаване и купуване на храни тъй сжщо се забранява строго. Забранява се още и неправилното мѣрение: вземането *котмакъ* и *мостра повече отъ половинъ литръ*;

IV. Непълнителитѣ на настоящий приказъ ще се подвѣрнѣтъ на наказание, съгласно съ чл. чл. 46 и 47 отъ закона за мѣрцитѣ и теглитѣ;

V. Задължаватъ се *всичкитѣ* полицейски, финансови и общински агенти да надзиратъ точното изпълнение на тоя приказъ, съгласно съ чл. чл. 40 и 41 отъ споменѣтний горѣ законъ. Щомъ се укаже нѣкой нарушителъ на това ми распорѣждане, реченитѣ агенти тутакси трѣба да съставятъ актъ за даването му подъ сждъ за наказание. Съставенитѣ актове се представляватъ отъ агентитѣ до непосредственното имъ началство, за по-нататъшно распорѣждане.

VI. Преписъ отъ тоя приказъ да се прати до г-да Околийскитѣ Началници, Финансовитѣ Нагледници, Градско и селско-общинскитѣ управления и Варненскій Градскій Началникъ за своевременно полагане въ изпълнение.

г. Варна, 1 Юний 1889 год.

Варненскій Окръженъ Управителъ: *Драсовъ.*

Финансовъ Чинovníкъ: *В. Поповичъ.*

— По поводъ на настанѣлитѣ горѣщини, за *предназвание отъ болѣсти*, като *най-главно условие* е *чистотата*, наумява се слѣдующий

П Р И К А З Ъ

№ 610

Варна, 16 Септември 1888.

Подписаний, кметъ на Варненската Градска Община, като взехъ предъ видъ, че ако и съ приказа по Общината отъ 1-й Януарий 1887 да е *забранено*

*изсиваннето на улицитѣ сметоветѣ отъ кѣщата и дворницата, и др. нечистотии, съ изнасянето имъ преди минаване сметоноснитѣ кола, това распорѣждане мнозина пренебрѣгаватъ, и, когато се хванѣтъ въ нарушение сжщето, се извиняватъ, че сметъта не била изнесена отъ двора, а била събрана на купъ отъ *премитание улицата*, за да престане града да има отвратителний изгледъ на *боклучитѣ* и да не се прѣскатъ отново чрезъ вѣтѣра и отъ преходящитѣ кола нечистотинитѣ по улицата преди да минѣтъ градско-общинскитѣ сметоносни кола, които не могатъ да бждѣтъ съ стотини, а сж само 16, на основание п. 18 отъ чл. 88 на Закона за градскитѣ общини, въ допълнение на вшецитираний приказъ N-о. 1 отъ 1887, постановихъ:*

Ст. I. Калъта, сметъта и другитѣ *нечистотии отъ метението всѣка сутрена улицата* предъ кѣщата, дюгения, магазинята, хана, градината и двора си, всѣкий е длѣженъ да *събира незабавно въ сандѣче, здравъ кошъ или газена тенекия*, а не да се остави просто на улицата както става сега, като при това сждинитѣ съ калъта и сметъта се прибиратъ отъ вѣтрѣ двора и се изнасятъ навънъ съ сждината, сждържача сметъта отъ самий домъ и дворъ, само тогазъ, когато се чуе звѣнеца на сметоносната кола.

Ст. II. Строго е *запретено* да се изнасятъ отъ кѣщи и проч. за *хвърляние* чрезъ градско-общински кола *други нечистотии*, освѣнъ онѣзи, които сж събрани отъ *премитание* зданието и двора, още и мръсотинитѣ отъ *кухнитѣ*, а не и *прѣстъ, трѣволаци, боклукъ, калъ, снѣгъ, ледъ, останки отъ постройки* и др., отъ дворницата и градинитѣ които *всѣкий е длѣженъ* да *сп хвърля отъ гора* на опредѣленитѣ отъ Общинското Управление мѣста на *свои разноски*, съ частни кола.

Ст. III. Когато се забѣлѣжи предъ зданието или двора на нѣкого *натруѣано трѣволаци, прѣстъ, боклукъ, калъ, сметъ или друга мръсотия*, а най-вече когато тѣзи нечистотии се намѣрятъ неприбрани добрѣ въ сандѣче, здравъ кошъ или газена тенекия и не турени отъ вѣтрѣ двора, или поне на страни къмъ стѣната на зданието, гдѣто е по на *сапа*, което послѣдното се позволява само *часа до 10 преди пладнъ*, до което време, ако не е могло да мине сметоносна кола, *испремѣнно трѣба да се прибира вѣтрѣ въ двора сждината съ сметъта отъ улицата*, — исклучение се прави само на снѣга, леда и чистата калъ — ще се съставя актъ, въ който, ако не е могло да се узнае по име виновний, ще се забѣлѣжаватъ всички пълноврѣстни лица (граждани и гражданки), живущи въ зданието, на които *солидарно* ще се налага глоба до 25 лева, съгласно съ закона.

Ст. IV. Съ грижата за изпълнение настоящий приказъ сж *натоварени*, освѣнъ градскитѣ комиссарни, и мѣстнитѣ полицейски агенти, съгласно съ чл. 135 отъ Устава за полицейската стража.

Кметъ *К. Мирский.*

Смъртността въ гр. Варна по полъ и възраст презъ първото четиремѣсечие на 1889 г.

Мѣсецитѣ	0—12 г.		1—2 г.		3—5 г.		6—10 г.		10—20 г.		20—30 г.		30—40 г.		40—50 г.		50—60 г.		60—70 г.		70—80 г.		80—100 г.		Всичко		Всичко
	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	
Януарий	8	6	—	—	2	—	1	1	2	2	2	4	3	—	4	1	1	1	2	3	5	—	—	1	30	19	49
Февруарий	7	6	2	1	—	—	—	—	2	2	—	2	3	1	1	3	1	—	1	4	—	1	1	2	18	22	40
Мартъ	5	4	4	4	2	1	1	2	—	1	3	3	1	2	1	1	3	2	3	3	2	2	—	4	23	29	52
Априлий	2	13	3	—	4	—	2	1	2	—	3	2	3	—	7	—	1	—	1	—	4	1	—	1	34	18	52
Всичко	22	29	9	5	8	1	4	4	6	5	8	11	10	3	13	5	6	3	7	10	11	4	4	8	105	88	193

№. по редъ	Умрѣли въ Варна презъ Априлий 1889 отъ 16 години на горѣ:	Участъкъ	Мѣсто-рождение	Вѣроисповѣданіе	Възраст	Жененъ, нежененъ или вдовець	Занятие	Дена на смъртъта
1	Атанасъ Добревъ	III	Силистр. околия	Православно	20	нежененъ	—	2
2	Неофитъ Ивановъ	"	Македония	"	24	жененъ	Овчарство	4
3	Авизъ Чаушъ Мохамедовъ	"	Варна	Мохамеданско	70	жененъ	Кабеджийство	4
4	Лиза Фиратъ	"	Галацъ (Рум.)	Израйльско	25	вдовица	—	6
5	Керкия Панайотова	II	Варна	Православно	98	вдовица	—	7
6	Атанасъ С. Дулгеровъ	"	Болградъ (Россия)	"	60	жененъ	—	11
7	Яни Язаджиоглу	"	Варна	"	68	вдовець	Шивачество	12
8	Тахиръ Ахмедовъ	III	Македония	Мохамеданско	45	Неизвѣстно	Дюлгерство	11
9	Темистокли П. Макри	"	Гърция	Православно	70	жененъ	—	14
10	Али Хасановъ	"	Варна	Мохамеданско	55	"	Работникъ	15
11	Абдула Фейзуловъ	IV	Кримъ (Россия)	"	66	"	—	15
12	Керимъ Фетовъ (арестант.)	III	Варна	"	35	нежененъ	Неизвѣстно	16
13	Ибрахимъ Ханавиевъ	"	"	"	40	жененъ	Слуга	17
14	Михалъ Петровъ	IV	Пашаптъ (Варн.)	Православно	40	"	Лозарство	"
15	Ангелъ Копетангиновъ	I	Пазарджикъ	"	45	"	Спирт. фабрик.	19
16	Вероникъ Спаримова	IV	Варна	Григоріанско	28	нежененъ	—	20
17	Хюсеинъ Ибраимовъ	"	"	Мохамеданско	20	нежененъ	Къжджия	21
18	Исмаилъ Бекпровъ	II	"	"	75	вдовець	Земледѣлецъ	22
19	Матсасъ Фехнеръ	II	Добруджа	Лютеранско	32	жененъ	"	25
20	Юрданъ Авраамовъ	III	Неизвѣстно	Православно	36	Неизвѣстно	Градинарь	26
21	Халилъ Х. Хасановъ	"	Варна	Мохамеданско	45	вдовець	Набатинъ	"
22	Петко Бакърджиевъ	II	Казанлъкъ	Православно	42	жененъ	Чинovníкъ	28

Варненский Общинский Вѣстникъ се продава на отдѣлни нумера, едина брой 10 стотинки, отъ общинскитѣ санитарно-полицейски комиссари и на слѣдующитѣ мѣста: Въ мѣняльвий дюгенъ на г-да Братия Ив. Житарови, въ тютюнджийницата на г-на Захария Саввовъ (срѣщу Градската Библиотека) и въ тютюнджийницата на г-на Симеона Р. Брашнаровъ на площадь св. Климентъ (Ченгене пазаръ), а сѣщо въ мѣстнитѣ книжарници. Спомоществувание за година се приема само рѣ Варненското Градско-Общинско Управление, съ предплащаніе стойността на 24 броя, два лева.

— За въведенитѣ въ България задлжително отъ 1-й Юний т. нови мѣрки и теглилки при намѣрване и тегленіе храни вижъ броеве 7 и 11 на „Варнен Общин. Вѣстникъ“ отъ т. г. Единъ метръ има 1 терзійскій аршинъ, 3 рупа и 1½ грега. Метръ се дѣли на 10 дециметра или на 100 сантиметра. Литръ е

четвъртита сѣдинна, на която всѣка отъ странитѣ има по единъ дециметръ или 10 сантиметра дължина. Декалитръ е десетъ литра. Двоенъ декалитръ е 20 литра, или една нова крина. Хектолитръ е 100 литра, т. е. петъ нови крини или едно Българско кило. Граммъ е тѣжестъта на единъ кубический сантиметръ преварена (дестиллирана) вода. (Кубический сантиметръ е четвъртита сѣдинка, на която всѣка страна има по единъ сантиметръ дължина, речн колкото заръ на тавли ца игра.) Единъ килограмъ или 1000 грамма е една нова ока или 312½ драма. Единъ литръ има сѣщо 312½ драма. И тѣй, 20 литра или новата крина има 15 оки и 250 драма, а Българското кило или хектолитъра, т. е. 100 литра има 100 килограмма или единъ новъ кантаръ, т. е. 78 оки и 50 драма. Цариградското кило побира 37 литра, а Варненската крина 18½ литра, а не 20 литра, колкото побира новата крина.

— Варненската Градско-Общинска Касса, споредъ ревизията, на 1 Юний 1889:

- I. Постъпило градски приходи отъ 1 Януар. до 31 Май т. г. съ наличността отъ 31 Декем. 88 г. } 138,220 л. 79 ст.
- Израсходвано презъ Януарий, Февруарий, Мартъ, Априлий и Май т. г. } 105,414 л. 30 ст.
- II. Отъ горнята сума въ Май т. г.
 - Постъпило 33,439 л. 69 ст.
 - Израсходвано 19,162 л. 57 ст.
- III. На лице е имало въ Кассата на 1 Юний 1889:
 - Отъ градски приходи 32,806 л. 49 ст.
 - Отъ оставени допозити . . . 14,272 л. 23 ст.
 - Отъ послѣднитѣ двѣ сумми на 1 Юний т. г. е имало внесени въ Варн. Клонъ на Народната Банка 26,997 л. отъ градскитѣ приходи, като резервенъ фондъ за строинитѣ двѣ общински здания, и 12,624 л. отъ оставенитѣ отъ разни лица за пазение сумми.

Ревизията е направена отъ кмета Кр. Мирский, п. д. помощника на кмета Георги Черпанлиевъ и члена на Съвѣта Мадатия Суязовъ.

Варненский Градско-Общинский Вѣстникъ: П. Шишковъ.

На 13-й Юний 1889 сж продадени отъ привозимитѣ храни съ вагони и съ кола въ Варна:		Едно Българско кило отъ 5 двойни декалитри (нови крини)	
		отъ	до
		л.	ст.
1	Пшеница I качество 57—58 либри .	8	50
2	" II " 56—57 " .	8	—
3	" III " 54—55 " .	7	30
4	Ръжъ 54—55 либри	5	75
5	Ячмикъ 44 либри	3	50
6	Кукурузъ	5	50
7	Овесъ стотѣхъ килограмма	8	—

Продажнитѣ цѣни на брашната въ гр. Варна.

Н-о. по редъ.	На 13-й Юний 1889 сж продадени съ човали въ Варна:	Една ока	
		отъ	до
		л.	ст.
1	Бѣло брашно (за франзела) .	25	35
2	Хасъ-колосъ (за симитъ) . .	25	30
3	Окалжъ колосъ (за къщенъ хлѣбъ)	23	24
4	Хасъ къжълджа (за пазарскій „бѣлъ хлѣбъ“)	22 1/2	24
5	Окалжъ къжълджа (за пазарскій „черъ хлѣбъ“)	20	21
6	Дюсъ-къжълджа (селско-ступанско брашно съ трицитъ) .	16	17
7	Карá симитъ (просто брашно, което се смѣсва съ други брашна)	12 1/2	15
8	Мисирено сѣто	—	—
9	Мисирено несѣто	—	—

Печатница Хр. Н. Войниковъ. — Варна.

Курсъ на Българската Народна Банка, Варненский Клонъ, за 13 Юний 1889 г.	Купува съ злато		Продава съ злато		Инкас. въ злато	
	лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.
Ажко		3/4	1 1/4		1 1/4	
Книжни рубли 100 за	—	—	270	—	268	—
Флорини 100 за	—	—	213 1/2	—	211 1/2	—
Марки 100 "	—	—	124	—	124	—
Липи Турски	—	—	—	—	—	—
" Английски	—	—	25 30	—	25 30	—
Банкноти Английски, Френски, Германски, Белгийски и Швейцарски 100 за	99	—	100	—	—	—
100 лева златни à vue	99 90	—	100 10	—	100	—

Обявление

№ 559.

Подписанный, К. Луковъ, Сждебенъ Приставъ при Варненский Окръженъ Сждъ, на I Варн. Град. Участкѣ, на основание ст. ст. 388, 389, 390, 391, 393 отъ Врем. Сждеб. Правила, обявямъ, че на 14-й, 15-й, 16-й и 17-й того предъ магазията на П. Д. Вулала, улица търговска, тукъ въ града, ще продавамъ слѣдующитѣ движими имущества, принадлежащи на Н. Д. Пуля отъ Варна, а тѣ сж: тютюнъ, папиреси, газъ, бообъ, оризъ, захаръ, сапунъ, бизель, морска соль, леблебии, сусамъ, кафе, брашно, лѣщници, бадеми, стearпинови свѣщи, макарони, фиде, сардели, кола (нишаста), четки за мияние, вакса, синя боя, фитила за кандила, конякъ, масло, карти за игранпе, европейско блажно масло, вино, черъ пиперъ, каранфилъ и др.

Тѣзи имущества ще се продаждъ за обезпечение искътъ на П. Д. Вулала по изпълнителний листъ No. 5565 отъ днесъ на Варнен. Окр. Сждъ, състоящъ се отъ 393²⁶/₁₀₀ липи турски.

Наддаванетоъ ще почне отъ оцѣнката, показана въ описа.

Интересующитѣ се могатъ да видждатъ книгата по продажбата всечки пришествонъ день и часъ, въ канцелярията ми.

Гр. Варна, 7 Юний 1889 г.

Сждебенъ Приставъ: К. Луковъ

— Продажба въ канцелярията на сждебнитѣ пристави въ Варна: Отъ 8 Юлий до 8 Августъ т. г. 2/5 отъ тритѣ дюгенчета въ III уч. No. No. 620, 622 и 624, лѣжачи до бирната фабрика на г-да Касабовъ и Втичевъ. Началната цѣна на тоя продаваемъ имотъ е 200 лева.